

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Poslijediplomski znanstveni studij "Arheologija istočnog Jadrana"	Godina studija: 2.			
USMJERENJE:	Antička arheologija				
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić				Semestar:
USTANOVA:					
STATUS KOLEGIJA:		Izborni (obvezni)		I.	
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: Kolegij pod nazivom <i>Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana</i> tematizira vrste, količine i karakter tereta, zatim nosivost brodova te njihove destinacije. S obzirom na to da se prigodom podvodnih arheoloških istraživanja antičkih brodoloma, ali i luka i drugih vrsta lokaliteta, najčešće pronalaze pokretni arheološki artefakti, i to osobito mnogobrojne i raznovrsne amfore, pozornost se pridaje tipologiji, kronologiji i provenijenciji takve vrsta keramičke ambalaže, te mogućem njihovom sadržaju kao što su vino, maslinovo ulje, riblje preradevine, povrće ili ušećereno voće. Nadalje, ukazuje se i na važnost drugih vrsta izrađevina od keramike kao što je <i>terra sigillata</i>, posuđe za svakodnevnu uporabu itd. Također, kolegij obuhvaća i problematiku vezanu uz nešto rjeđe vrste roba koje su transportirane brodovima, kao što su pitosi, ili npr. građevinski materijal, odnosno tegule i imbreksi, zatim kameni blokovi, te oni artefakti izrađeni od stakla i kovine. 					
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI PREDMETA: Cilj ovoga kolegija je upoznati studente s različitim teretima koji su transportirani duž istočne obale Jadrana u antičkome razdoblju. Očekuje se da studenti prepoznaju najvažnije vrste amfora, njihovu provenijenciju i vremensko opredjeljivanje. Također, očekuje se da nauče i druge vrste roba koja je prevožena brodovima i kojima se trgovalo, kao što je <i>terra sigillata</i>, kuhinjsko posuđe, pitosi, tegule, kameni blokovi, zatim predmeti od stakla itd. 					
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar		
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:		2			
TJEDANA PO SEMESTRU:		15			
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad	1			
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad	15			
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
Predavanja	Seminari				
Da					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
Ispit se ne polaže					
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: 					

Obvezna:

- Z. Brusić, Late antique and byzantine underwater finds along the Eastern coast of the Adriatic, *Balcanoslavica*, 5, Prilep, 1974.
- Z. Brusić, Vrste importa helenističke i rimske keramike u Liburniji. *Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Rijeka, 1993.
- Z. Brusić, Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia, *BAR, Int. Ser.*, 817, Oxford, 1999.
- Z. Brusić, Late antique and byzantine underwater finds along the Eastern coast of the Adriatic, *Balcanoslavica*, 5, Prilep, 1974.
- Z. Brusić, M. Jurišić, Ž. Krnjčević, *Blago šibenskog podmorja*, Šibenik, 2001.
- N. Cambi, Spanish amphorae found near Split, *Arheološki vestnik*, 26, Ljubljana, 1976.
- N. Cambi, Amfore kasnorepublikanskog doba i njihova produkcija u Dalmaciji, *Zbornik radova posvećen akademiku Alojzu Bencu*, Posebna izdanja ANUBiH, 95, Sarajevo, 1991.
- A. Degeassi, I porti romani dell'Istria, *Athemon, scritti di Archaeologia e di Antichità Classiche in onore di Carlo Anti*, 1954.
- B. Ilakovac, Keramika iz antičkog broda potonulog kod Paklenih otoka, *Diadora*, 4, Zadar, 1968.
- M. Jurišić, Arheološki nalazi u podmorju Krka, Raba, Paga i Hrvatskog primorja, *Izdanja HAD-a*, 13, Zagreb, 1989.
- M. Jurišić, Ancient Shipwrecks of the Adriatic, *BAR International Series*, 828, Oxford, 2000.
- B. Kirigin, Grčko-italske amfore na Jadranu, *Arheološki vestnik*, 45, Ljubljana, 1994.
- A. Kisić, Nalaz potonulog trgovačkog broda s početka IV. Stoljeća u uvali Sobri na Mljetu, *Anali Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku*, 24-25, Dubrovnik, 1987.
- A. Kisić, *Antički brod u podmorju Mljeta*, Split, 2000.
- A. J. Parker, Ancient Shipwreck of the Mediterranean and the Roman Provinces, *BAR International Series*, 580, Oxford, 1992.
- I. Radić Rossi, Brodski tereti krovne opeke i proizvodi radionice Seksta Metilija Maksima u jadranskom podmorju, *Rimske keramičarske i staklarske radionice; Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*, Crikvenica, 2011., 19-30.
- I. Radić-Rossi, Arheološka baština u podmorju Kaštelanskog zaljeva, *Archaeologia Adriatica* 2 (2009).
- Ž. Rapanić, Antički brod s teretom keramike kod Vignja, *Zbornik otoka Korčule*, 2, Zagreb, 1972.
- Skriveno blago Novalje*, Zagreb, 2004.
- A. Starac, Morfologija sjeverojadranskih amfora: Primjeri iz Istre, *Diadora*, 16-17, Zadar, 1995.
- D. Vrsalović, Istraživanja i zaštita podmorskih arheoloških spomenika u SR Hrvatskoj, Zagreb, 1974.
- D. Vrsalović, *Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana*, Split, 2011.

Dopunska:

- Z. Brusić, Nalaz posuda od niskometamorfne stijene na otočiću Frmiću kod Biograda i značenje ovoga otočića u režimu plovidbe Pašmanskim kanalom, *Diadora*, 13, Zadar, 1991.
- S. Božek, *Brela – Jakiruš, Podmorsko arheološko nalazište*, 2000.
- Z. Brusić, Istraživanja antičke luke kod Nina, *Diadora*, 4, Zadar, 1968.
- Z. Brusić, Antička luka u Polačama na otoku Mljetu, *Izdanja HAD*, 12, Dubrovnik, 1988.
- Z. Brusić, Kasnoantička utvrđenja na otocima Rabu i Krku, *Izdanja HAD-a*, 13, Zagreb, 1989.
- Z. Brusić, Problemi plovidbe Jadranom u prethistoriji i antici, *Pomorski zbornik*, 8, Zagreb, 1970.
- Z. Brusić, Rezultati podvodnih istraživanja u zadarskom arhipelagu, *Zbornik Zadarsko otočje*, Zadar, 1974.
- Z. Brusić, Neki problemi plovidbe Kvarnerićem, *Pomorstvo Cresa i Lošinja*, Mali Lošinj, 1980.
- Z. Brusić, Nove spoznaje o prostoru oko Fontane u zadarskom predjelu Kolovare, *Petriciolijev zbornik*, 1, Split, 1995.
- Z. Brusić, M. Jurišić, Ž. Krnjčević, *Blago šibenskog podmorja*, Šibenik, 2001.
- V. Dautova – Ruševljanin, Tipologija kvarnerskih amfora, *Diadora*, 5, Zadar, 1970.
- V. Dautova-Ruševljan, Zaštitna istraživanja podvodnog nalaza amfora na otoku Rabu, *Diadora*, 8, Zadar, 1975.
- S. Gluščević, Neki oblici staklenog materijala iz antičke luke u Zatonu kraj Zadra, *Arheološki vestnik*, 37, Ljubljana, 1986.

S. Gluščević, Brodolomi i brodarenje na istočnoj obali Jadrana od prapovijesti do 19. stoljeća, *Kaštelanski zbornik*, 4, Kaštela, 1994.

S. Gluščević, Brodolomi na Jadranu u antici i srednjem vijeku, *Adrias*, 4-5, Split, 1994.

M. Jurišić, Otok Mljet/rt Glavat, potonuli antički brod s teretom, *Arheološki pregled*, 29, Ljubljana, 1990.

M. Jurišić, M. Orlić, Brijuni/uvala Veriga, antička luka, *Arheološki pregled*, 28, Ljubljana, 1989.

A. Kisić, Rezultati podzemskih rekognosciranja i istraživanja na dubrovačkom području, *Izdanja HAD-a*, 12, Dubrovnik, 1988.

M. Kozličić, *Historijska geografija istočnog Jadrana u starom vijeku*, Split, 1990.

R. Matejčić, Podvodna arheološka istraživanja na području sjevernog Jadrana, Podmorske djelatnosti sa gledišta medicinskih i društvenih nauka, Pomorska biblioteka, 22, izd. *Mornarički glasnik*, Beograd, 1969.

M. Nikolanci, Maloazijski import u istočnom Jadranu, *Jadranska obala u protohistoriji*, Zagreb, 1979.

M. Nikolanci, Crna Korkira i poluotok Pelješac, *VAHD*, 82, Split, 1989.

M. Orlić, *Antički brod kod otoka Ilovika*, Zagreb: *Godišnjak zaštite spomenika kulture, Mala biblioteka GZSK*, Zagreb, 1986.

M. Parica, M. Radaljčić, Neki primjeri novca iz podmorja hrvatskog Jadrana, *Zbornik radova 6. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj*, Rijeka, 2011.

Resnik, hidroarheološka istraživanja, Kaštela, 2004.

Skriveno blago Novalje, Zagreb, 2004.

A. Starac, Napomene o amforama Dressel 6B, *Istra*, Zagreb, 1997.

M. Suić, Istočna Jadranska obala u Pseudo Skilakovom Periplu, *Rad JAZU*, 306, Zagreb, 1955.

M. Zaninović, Ranokršćanske crkve kao postaje plovnog puta duž istočnog Jadrana, *VAHD*, 86, Split, 1994.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **OPAŽANJA:**

- **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

M. Ilkić, M. Parica, M. Meštrović, Ancient port complex in Pakoštane near Zadar, *Proceedings of the 13th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (Zadar, Croatia, 18-23 September 2007). Session: Underwater Archaeology*, Zagreb, 2008., str. 212-221.

M. Ilkić, M. Parica, Novalja (*Navalia*) – luka iz razdoblja Rimskog Carstva, *Histria Antiqua*, 17, Pula, 2009., str. 113-122.

L. Bekić, M. Ilkić, Z. Brusić, M. Meštrović, M. Parica, M. Pešić, R. Scholz, New Underwater Archaeological Reserch in Pakoštane near Zadar / Nova podvodna arheološka istraživanja u Pakoštanima kod Zadra, *Submerged Heritage / Potopljena baština*, 1, Zadar, 2011., str. 25-31.